

درست یا نادرست همگام

نماز جماعت

- وقت اذان که می‌شد، با حسرت به صدای اذان مسجد گوش می‌داد. از اینکه نمی‌توانست در نماز جماعت شرکت کند و ثواب بزرگی را از دست می‌داد ناراحت بود.
- تا اینکه یک بار با زحمت فراوان و با کمک عابران خود را به پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله رساند و گفت:
- ای رسول خدا! من نابینا هستم و نمی‌توانم در نمازهای جماعت شرکت کنم. تکلیف من چیست؟
- خانه‌ات کجاست؟
- چند کوچه‌ای با مسجد فاصله دارد.
- از خانه‌ات تا مسجد طنابی ببند و هنگام نماز طناب را بگیر و به مسجد بیا^۱.

فعالیت کلاسی

- به نظر شما چرا پیامبر اکرم همه مردم — حتی افراد نابینا — را به شرکت در نماز جماعت تشویق می‌کرد؟
- 1- ارزش و ثواب نماز جماعت خیلی بالاتر از نماز فرادی است.
- 2- اسلام عبادت‌های جمعی را بهتر از فرادی می‌داند.

۱- وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۷۷.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله همواره نماز را به جماعت اقامه می کرد و مسلمانان نیز بر اساس دعوت ایشان، آن چنان به نماز جماعت پایبند بودند که گویی نماز به صورت جماعت و دسته جمعی واجب شده است و نماز فرادی حالت خاص و استثنایی داشت.

کامل ترین دین آسمانی، از مؤمنان می خواهد نه تنها در کارهایشان همیاری و اتحاد داشته باشند، بلکه بسیاری از عبادت هایشان را نیز به صورت گروهی انجام دهند.

4 - امام رضا (ع) درباره ی ارزش نماز جماعت چه می فرمایند؟
امام رضا علیه السلام درباره ارزش نماز جماعت می فرماید :

هر رکعت نماز جماعت به اندازه دو هزار رکعت نماز که به تنهایی

خوانده می شود، ارزش دارد.^۱

5 - نماز جماعت چه فوایدی دارد؟

نماز جماعت یکی از زیباترین و ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمانان با یکدیگر است. وقتی ما همگی در صف های منظم و شانه به شانه یکدیگر می ایستیم و به راز و نیاز با معبود خود می پردازیم، قلب هایمان بیشتر به خداوند توجه پیدا می کند و خداوند همه ما را مورد لطف و رحمت بیشتری قرار می دهد. به همین دلیل مستحب است نمازهای واجب به جماعت خوانده شود و شایسته نیست انسان بدون عذر نماز جماعت را ترک کند. نماز جماعت آن قدر ارزشمند است که مستحب است برای شروع نماز جماعت صبر کرد و اگر کسی نمازش را به تنهایی (فرادی) خوانده باشد و بعد نماز جماعت شروع شود، بهتر است نمازش را دوباره به جماعت بخواند.

6 - اگر کسی قبل از شروع نماز جماعت، نمازش را به صورت فرادی بخواند بهتر است چه کند؟
بهتر است نمازش را دوباره به صورت جماعت بخواند.

به نظر شما برگزاری نماز به صورت جماعت، چه فایده های دیگری

می تواند داشته باشد؟ آگاهی مسلمانان از حال یکدیگر - همبستگی و اتحاد بیشتر - گوشه گیر نشدن - شرکت در کارهای گروهی

7 - چهار مورد از احکام نماز جماعت را بنویسید؟

نماز جماعت دارای احکامی است که در اینجا با برخی از آنها آشنا می شویم :

۱- مأموم نباید تکبیرة الاحرام را پیش از امام جماعت بگوید.

۲- در نماز جماعت باید غیر از حمد و سوره همه قسمت های نماز را خودتان بخوانید، ولی اگر به

رکعت سوم یا چهارم نماز جماعت برسید، باید حمد و سوره را خودتان بخوانید.

۱- وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۹۰. ۲- مأموم به کسی گویند که به امام جماعت اقتدا می کند.

۳- اگر موقعی که امام جماعت در رکوع است، به نماز جماعت برسید، باید تکبیرة الاحرام بگوئید و

به رکوع بروید.

۴- اگر به رکعت دوم نماز جماعت برسید، اقتدا می‌کنید (یعنی با گفتن تکبیرة الاحرام به نماز جماعت می‌پیوندید) و قنوت و تشهد را با امام جماعت می‌خوانید. احتیاط آن است (بهتر است) که موقع خواندن تشهد به حالت نیم‌خیز بنشینید، یعنی انگشتان دست و سینه پا را به زمین بگذارید و زانوها را بلند کنید. همچنین باید بعد از تشهد با امام برخیزید و حمد و سوره را بخوانید و در رکعت دوم نمازتان که رکعت سوم نماز جماعت است، بعد از دو سجده بنشینید و تشهد را بخوانید و برخیزید.

۵- اگر به اشتباه پیش از امام جماعت، سر از رکوع بردارید، چنانچه امام هنوز در رکوع باشد، باید به رکوع برگردید و با امام سر بردارید. (در این صورت زیاد شدن رکوع که رکن است نماز را باطل نمی‌کند.)

بیشتر بدانیم

آشنایی با سایر احکام نماز جماعت

- ۱- بعد از تکبیر امام اگر صف جلو آماده نماز باشد و تکبیر گفتن آنان نزدیک باشد کسی که در صف بعد ایستاده، می‌تواند تکبیر بگوید.
- ۲- اگر موقعی که نمازگزار مشغول نماز مستحبی است جماعت برپا شود، چنانچه اطمینان ندارد که اگر نماز را تمام کند به جماعت برسد، مستحب است نماز را رها کند و مشغول نماز جماعت شود.
- ۳- مأموم باید غیر از آنچه در نماز خوانده می‌شود، کارهای دیگر آن، مانند رکوع و سجود را با امام یا کمی بعد از امام به‌جا آورد.
- ۴- مستحب است صف‌های جماعت منظم باشند و بین کسانی که در یک صف ایستاده‌اند فاصله نباشد و شانه آنان ردیف یکدیگر باشد.
- ۵- مستحب است بعد از شنیدن «قد قامت الصلاة» مأمومین برخیزند و اگر در صف‌های جماعت جا باشند، مکروه است کسی تنها بایستد.

قطره در دریا

— آقا اجازه، همه آمده‌اند. با شما می‌شویم سی نفر.
توبوس به راه می‌افتد. من هم مثل احمد برای اولین بار است که در راهپیمایی روز قدس شرکت می‌کنم.
هر قدر به محل نماز جمعه نزدیک‌تر می‌شویم جمعیت بیشتر می‌شود. احمد هم مثل من با تعجب به این
جمعیت انبوه چشم دوخته است. در طول مسیر، صندوق‌های سیار، کمک‌های مردم به برادران

و خواهران فلسطینی را جمع‌آوری می‌کند. خبرنگاران هم از مردم فیلم و عکس می‌گیرند. صدای شعار تمام فضا را پر کرده است. در بین جمعیت مردی نوشته‌های بزرگ «مرگ بر اسرائیل» را بین مردم پخش می‌کند. با چندتا از بچه‌ها جلو می‌رویم، آنها را می‌گیریم. حالا من و احمد هم مثل بقیه، «مرگ بر اسرائیل» خودمان را بالا گرفته‌ایم. وارد محل نماز جمعه می‌شویم و در یکی از صف‌ها می‌نشینیم. کم‌کم صدای شعارها قطع می‌شود و امام جمعه به جایگاه می‌آید و خطبه نماز جمعه را شروع می‌کند.

8 - امام جمعه در خطبه اول نماز جمعه با چه موضوعاتی شروع به صحبت می کند و چگونه خطبه را به پایان می رساند؟

او پس از ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم و اهل بیت او علیهم السلام، مردم را به تقوا دعوت می کند و سپس درباره مسائل اخلاقی و اجتماعی صحبت می کند. آنگاه سوره کوچکی از قرآن را می خواند و روی صدلی می نشیند.

می ایستم و به احمد می گویم بلند شو، الان نماز شروع می شود.

احمد به من نگاهی می کند و می گوید مگر فراموش کردی؟ دیروز که آقای هادی پور احکام نماز جمعه را

9 - نماز جمعه چند خطبه دارد و چه زمانی خوانده می شود؟

توضیح می داد، گفت: نماز جمعه دو خطبه دارد. ~~الآن هم امام جمعه باید بلند شود و خطبه بندی را بتواند. این~~

دو خطبه به اضافه دو رکعت نماز جمعه، جایگزین نماز ظهر می شود. بنابراین دو خطبه جزء نماز جمعه است.

10 - موقع خطبه ها باید چه کنیم؟

در این هنگام آقای هادی پور به ما اشاره می کند که موقع خطبه ها ساکت باشیم و گوش کنیم.

امام جمعه در خطبه دوم هم به ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر و دعوت مردم به پرهیزکاری می پردازد

و سپس درباره مسائل مختلف ایران و جهان صحبت می کند و در آخر هم با خواندن سوره ای کوتاه، خطبه را

تمام می کند. 11 - امام جمعه در خطبه دوم نماز جمعه با چه موضوعاتی شروع به صحبت می کند و چگونه خطبه را به پایان می رساند؟

حالا همه در صف ایستاده ایم و منتظریم که نماز جمعه شروع شود.

الله اکبر؛ تکبیرة الاحرام ...

12 - روز قدس سالی چند بار و چه زمانی برگزار می شود؟

تلویزیون تصاویر راهپیمایی امروز را نشان می دهد، احساس بزرگی می کنم. من هم یکی از این جمعیت

انبوه هستم که از مردم بی دفاع و مظلوم فلسطین حمایت کرده ام. روز قدس سالی یک بار، در آخرین جمعه ماه

مبارک رمضان برگزار می شود، ولی نماز جمعه هر هفته برگزار می شود. 13 - نماز جمعه چه زمانی برگزار می شود؟

رکعت اول: حمد + سوره + قنوت + رکوع + 2 سجده

رکعت دوم: حمد + سوره + رکوع + قنوت + 2 سجده + تشهد + سلام

شیوه اقامه نماز جمعه

نماز جمعه مانند نماز صبح دو رکعت است و به ترتیب زیر اقامه می شود:

پس از تکبیرة الاحرام امام جمعه، ما نیز نیت می کنیم و الله اکبر می گوئیم. سپس هنگامی که امام جمعه

حمد و سوره نماز را می خواند ما سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، قنوت می خوانیم، سپس به رکوع

می رویم و بعد سجده ها را به جا می آوریم و برمی خیزیم.

در رکعت دوم نیز هنگام قرائت حمد و سوره امام سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، به رکوع

می رویم و بعد از برخاستن از رکوع، به همراه امام قنوت می خوانیم و پس از قنوت به سجده می رویم و سپس

تشهد و سلام نماز را می خوانیم.

جواب سوال 1 کتاب

غسل جمعه

یکی از کارهایی که مستحب است قبل از ظهر روز جمعه انجام شود، غسل جمعه است. مستحب است قبل از شرکت در نماز جمعه غسل جمعه به جا آورد. در اینجا با شیوه انجام غسل آشنا می‌شویم:

جواب سوال 3 کتاب

غسل کردن چهار مرحله دارد.

- ۱- ابتدا باید نیت کنیم. یعنی قصد داشته باشیم برای خشنودی خداوند، غسل کنیم.
- ۲- سپس باید سر و گردن خود را کاملاً بشوییم (البته در این مرحله لازم نیست وقتی که سرمان را می‌شویم داخل گوش و بینی و دهانمان را بشوییم؛ بلکه شستن همان مقداری از سر و صورت که دیده می‌شود، برای غسل کافی است).
- ۳- پس از شستن سر و گردن، باید طرف راست بدن را شست و شو دهیم؛ یعنی از بالای شانه راست تا کف پای راست را کاملاً بشوییم. در این مرحله باید طرف راست شکم، سینه و کمر، تمام پای راست و تمام دست راست شسته شود.
- ۴- پس از این مرحله، باید طرف چپ بدن را نیز مانند طرف راست بدن کاملاً شست و شو دهیم.

به یاد داشته باشیم تمام غسل‌های واجب و مستحب به همین صورت انجام می‌شود و تنها نیت‌های آنها با یکدیگر متفاوت است.

14 - اگر هنگام غسل چیزی به بدن چسبیده باشد چه باید کرد؟
در غسل باید آب به تمام اعضای بدن برسد، بنابراین اگر چیزی به بدن چسبیده باشد که نگذارد آب به بدن برسد، باید قبل از شروع غسل، آن را بر طرف کنیم.

برای اینکه مطمئن شویم هر طرف کاملاً شسته شده، لازم است کمی از طرف دیگر را نیز در هر مرحله شست و شو دهیم.

خودت را امتحان کن

- ۱- نماز جمعه چگونه خوانده می‌شود؟
- ۲- در نماز جماعت مأموم باید غیر از... جمید... و... بسور... همه قسمت‌های نماز را خودش بخواند.
- ۳- شیوه انجام غسل را توضیح دهید.

پیشنهاد

آنچه در درس خواندید، گزارشی از اولین تجربه حضور یک دانش‌آموز در راهپیمایی و نماز جمعه بود. شما هم می‌توانید یکی از خاطرات حضور خود در نماز جمعه را بنویسید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.